

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Факультет обліку і аудиту

Кафедра аудиту, ревізії та аналізу

Економічна експертиза у сфері оподаткування

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Магістерська робота за освітнім ступенем «Магістр»

Виконав
Студент гр. ОЕЕМ-21
Фурдік Андрій Леонідович

Тернопіль - 2018

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Судово-економічна експертиза як процесуальна форма ефективної протидії правопорушенням в сфері оподаткування

- 1.1. Сутність судово-економічної експертизи та її роль у правоохоронній діяльності
- 1.2. Необхідність використання спеціальних знань експерта при розслідуванні правопорушень у сфері оподаткування
- 1.3. Причини та наслідки податкових правопорушень України

Висновки до розділу 1

Розділ 2. Порядок експертного дослідження податкових правопорушень.

- 2.1. Інформаційне та нормативно-правове забезпечення економічної експертизи податкових правопорушень
- 2.2. Технологічні особливості організації судово-економічної експертизи
- 2.3. Особливості проведення судово-економічної експертизи при виявленні та розслідуванні правопорушень, пов'язаних з ухиленням від сплати податків

Висновки до розділу 2

Розділ 3 Організація проведення судово-економічної експертизи податкових правопорушень

- 3.1. Особливості проведення експертизи під час здійснення податкового контролю органами державної фіскальної служби
- 3.2. Використання сучасних інформаційних технологій в експертній діяльності
- 3.3. Податкове планування як засіб запобігання правопорушенням в системі оподаткування

Висновки до розділу 3

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Розділ 1

Судово-економічна експертиза як процесуальна форма ефективної протидії правопорушенням в сфері оподаткування

1.1. Сутність судово-економічної експертизи та її роль у правоохоронній діяльності

Основною й найбільш поширеною процесуальною формою ефективної протидії правопорушенням є судова експертиза. Згідно ст. 1 Закону України «Про судову експертизу», судова експертиза є дослідженням, яке здійснюється експертом. Це дослідження вимагає спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів досудового розслідування чи суду.

Судово-економічна експертиза, як підкреслюється в літературі, з одного боку, виступає як спеціальна наука, а з іншого – як загальна наука (щодо галузевих економічних дисциплін). При цьому вона відіграє роль загальнотеоретичної методологічної науки та виступає як інструмент пізнання конкретних економічних явищ.

Дискусійний характер має питання класифікації судових економічних експертиз, яке вже висвітлено у численних наукових роботах.

У сучасній класифікації назва «податкова експертиза» суперечить існуючим концептуальним положенням, що у першу чергу, спричинено відсутністю достатнього теоретичного і методичного забезпечення такого виду експертиз. Зважаючи на це, не може викликати сумніву актуальність вирішення проблематики, яка пов'язана з виокремленням судової податкової експертизи в самостійний вид експертизи.

1.2. Необхідність використання спеціальних знань експерта при розслідуванні правопорушень у сфері оподаткування

Податкові правопорушення, які підлягають експертному дослідженню - це протиправні дії, або ж бездіяння, які виявляється у невиконанні, або у неналежному виконанні податкових зобов'язань, за які встановлюється відповідальність.

На вибір способу скоєння податкових правопорушень впливають різноманітні чинники об'єктивного і суб'єктивного характеру.

До обставин об'єктивного характеру віднесемо такі:

- сфера діяльності суб'єкта господарювання;
- рівень ефективної діяльності органів контролю;
- характер фінансово-господарських операцій, тощо.

До обставин суб'єктивного характеру віднесемо наступні чинники:

- наявність зв'язків із працівниками правоохоронних органів, які здійснюють прикриття злочинної діяльності у сфері оподаткування;
- наявність досвіду у здійсненні злочинів, у тому числі і у сфері оподаткування;
- знання правил ведення бухгалтерського обліку тощо.

Виникнення Кримінальної відповідальності за вчинення податкових правопорушень та її судове провадження передбачає залучення експерта, який повинен мати відповідні знання та досвід роботи у визначеному напрямі.

Експерт повинен володіти не тільки знаннями податкового законодавства, але й знати Кримінальний кодекс та зміст тих його статей, які передбачають виникнення відповідальності за ухилення від сплати податків.

1.3. Причини та наслідки податкових правопорушень Україні

Одночасно із розвитком системи оподаткування та посиленням фіскального навантаження в суспільстві відбувається збільшення опору платників податків, який виявляється у двох формах:

а) активній – засоби фізичного впливу на представників фіскальних органів, масові акції протесту;

б) пасивній – неподання податкових декларацій, приховування чи заниження об'єкта оподаткування, затягування із сплатою або ж пряма несплата податків, фальсифікація бухгалтерських документів.

В економічній літературі ухилення від сплати податків розглядається з точки зору таких проблем:

— індивідуальна поведінка споживача чи фірми в умовах можливого покарання за ухилення від сплати податків. При цьому суб'єкт господарювання, що ухиляється від сплати податків, може витратити різні ресурси для того, щоб або зменшити податкову базу, або корумпувати податкові органи;

— поведінка податкових органів, призначених контролювати справляння податків в умовах можливої корумпованості та діючих при цьому обмеженнях. Ці обмеження включають в себе частоту податкових перевірок, їх ефективність, яка залежить, наприклад, від кваліфікації персоналу, затрати на проведення перевірок тощо;

— поведінка держави, яка заінтересована у справлянні податків як джерела доходів і затрачає відповідні ресурси на їх збір та боротьбу з ухиленням від оподаткування.

На думку експертів, дрібне, але масове ухилення від податків настільки укоренилося в суспільстві, що перебороти його дуже важко. Ще серйозніші проблеми породжує крупне ухилення, особливо з боку великих платників податків.

Проблему боротьби із таким широким колом правопорушень у сфері оподаткування не розв'язати лише посиленням відповідальності за порушення законодавства та іншими силовими методами. Досягти цього можна за допомогою вжиття заходів щодо своєчасного викриття та запобігання таким правопорушенням.

Розділ 2

Порядок експертного дослідження податкових правопорушень

2.1. Інформаційне та нормативно-правове забезпечення економічної експертизи податкових правопорушень

Поняття «інформаційне забезпечення» у літературі тлумачиться як сукупність відомостей, що визначає міру знань про ті чи інші явища, факти, події та їх взаємозв'язок.

Основу інформаційного забезпечення для дослідження податкових правопорушень складають податкові дані, які створені або отримані суб'єктами інформаційних відносин під час поточної діяльності й необхідні для збору доказів у процесі проведення експертних досліджень .

У процесі дослідження може бути використана інформація, отримана від платників податків, яка міститься:

- в податкових деклараціях, розрахунках, інших звітних документах;
- у первинних документах, які ведуться в електронній формі;
- у реєстрах бухгалтерського обліку;
- у фінансовій звітності;
- в інших документах, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів.

У процесі експертного дослідження повинні враховуватися усі чинні на час скоєння правопорушення нормативно-правові документи.

2.2. Експертиза питань правильності нарахування і сплати податків

Експертиза податкових правопорушень є однією з різновидів експертизи, яка володіє особливими ознаками, описаними в процесуальному законодавстві. Така експертиза являє собою спеціальне дослідження з метою збору доказів, сутність якого полягає в тому, що уповноважена процесуальним законом особа (слідчий, прокурор, суд) доручає судовому експерту вирішити поставлені перед ним питання, а судовий експерт, користуючись своїми спеціальними знаннями, проводить дослідження наданих йому матеріалів і надає висновок, який використовується як джерело доказів.

Податкове законодавство визначає порядок і терміни сплати відповідних податків та платежів.

На платників податків покладається відповідальність за правильність обчислення, своєчасність сплати податків і дотримання законодавства про оподаткування.

До основних завдань, що вирішуються у процесі судово-економічної експертизи правопорушень, пов'язаних з нарахуванням і сплатою податків, належать такі:

- встановлення фактів порушення податкового законодавства, які призвели до заниження або ухиляння від сплати податків загалом і окремо за зборами та іншими податками до бюджету;
- аналіз виявлених порушень, що потребує системного підходу і консультацій з фахівцями галузевих управлінь податкової інспекції та юристами;
- чітка класифікація виявлених правопорушень податкового законодавства стосовно їх впливу на оподаткування об'єкти в розрізі податків, зборів та обов'язкових платежів;

- класифікація порушень загального характеру (порушення у сфері ліцензування, веденні податкового та бухгалтерського обліку, оформленні установчих документів тощо);
- підтвердження розміру матеріального збитку, встановленого матеріалами документальної перевірки;
- встановлення обставин, що спричинили ухилення від сплати податків;
- підтвердження клопотання посадових осіб, діяльність яких було піддано розслідуванню, з питань повноти і правильності нарахування та сплати податків до бюджету;
- встановлення осіб, відповідальних за повноту та правильність нарахування і сплати податків до бюджету, а також які допустили вказані правопорушення;
- встановлення взаємозв'язку різних порушень на окремих об'єктах оподаткування та їх впливу на податковий і бухгалтерський облік.

2.3. Особливості проведення судово-економічної експертизи при виявленні та розслідуванні правопорушень, пов'язаних з ухиленням від сплати податків

Під час проведення судово-економічних експертиз правопорушень зі сплати податків експертами передбачається виконання завдань:

1. Виявити факти приховування об'єктів оподаткування та їх способи.
2. З'ясувати відповідність організації та методики ведення обліку і звітності до вимог чинного законодавства.
3. Визначити міру впливу порушень в організації та проведенні обліку на обчислення податкових платежів і зборів.
4. Виявити помилки в обчисленні витрат і доходів підприємства.

5. З'ясувати наявність документального підтвердження донарахованих сум податків і зборів.
6. Визначити правильність застосування фінансових санкцій до цього підприємства за несвоєчасність чи неповноту сплати податків і обов'язкових платежів.

Суб'єктом відповідальності є посадові особи підприємства чи організації, на яких покладені обов'язки, пов'язані з веденням обліку, обчисленням і сплатою податків, складанням податкових декларацій та розрахунків тощо. Цими особами, як правило, є керівники підприємств, їх заступники, головні бухгалтера та їх заступники.

Як правило, проведення судово-економічних та інших експертиз зі справ, пов'язаних з ухиленням від сплати податків, вимагає певного періоду часу, а також пов'язано з витратами значних коштів. Тому призначаються судово-економічні експертизи, як правило, в кінці розслідування і тільки в тих випадках, коли з'ясування всіх обставин за такою справою іншими методами не представляється можливим.

Розділ 3

Організація проведення судово-економічної експертизи податкових правопорушень

3.1 Особливості проведення експертизи під час здійснення податкового контролю органами державної фіскальної служби

Розвиток будь-якої країни багато в чому залежить від надходжень до бюджету, основу яких складають податкові надходження.

Від своєчасності та повноти сплати податків залежать наповнення бюджетів усіх рівнів, фінансування особистих потреб громадян, виконання функцій держави, місцевого самоврядування.

Податкові платежі впливають на загальний розвиток та соціальне забезпечення держави.

Важливим заходом забезпечення надходжень податкових платежів до бюджетів різних рівнів, у тому числі й за рахунок примусового стягнення у платників сум, прихованих від оподаткування, є податковий контроль.

У Податковому кодексі України податковий контроль розуміється як система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти та своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

З 2011 року в Податковому кодексі з'явилась норма, яка регламентує участь експертів у процедурі податкового контролю.

За надання завідомо неправдивого висновку експерт несе всі види відповідальності відповідно до закону.

3.2. Порядок експертної оцінки збитків від правопорушень в системі оподаткування

Встановлення факту порушення податкового законодавства, так само як і фактичного ненадходження внаслідок цього коштів до бюджетів, відбувається за спеціальною законодавчою процедурою, тобто шляхом проведення податкової перевірки, за результатами якої складаються визначені податковим кодексом документи: акт перевірки (у разі встановлення порушень податкового законодавства) та довідка (у разі відсутності порушень податкового законодавства).

Основним джерелом встановлення обставин, які можуть свідчити про несплату податків внаслідок вчинення податкового правопорушення, може бути лише акт перевірки, який складений за її результатами. При цьому сам акт перевірки вважається однією з обставин, що, поряд з іншими, можуть свідчити

про наявність складу такого кримінального правопорушення і не є автоматичним підтвердженням вчинення кримінального правопорушення стосовно ухилення від сплати податків.

Для підтвердження наявності кримінального правопорушення стосовно ухилення від сплати податків, окрім акту перевірки, експертом мають встановлюватись та досліджуватись й інші обставини, які необхідні для визначення складу такого кримінального правопорушення. Ці обставини мають характеризувати суб'єктивну й об'єктивну сторону правопорушення, його суб'єкт та об'єкт.

Таким чином, для формування експертного висновку про наявність кримінального правопорушення стосовно ухилення від сплати податків, окрім використання даних акту податкової перевірки платника податку, мають бути встановлені й інші обставини, що свідчать саме про ознаки такого кримінального правопорушення, приміром, про визначення конкретної посадової особи як суб'єкту злочину, присутність умислу у такої особи щодо ухилення від сплати податків тощо.

Експерти під час дослідження виходять виключно з аналізу первинних документів, які в багатьох випадках можуть бути підробленими й такими, що не відповідають обставинам, які у них відображені.

3.3. Податкове планування як засіб запобігання правопорушенням в системі оподаткування

У сучасних умовах однією з основних проблем отримання збитку вітчизняними підприємствами є несвоєчасність і неточність у визначенні своїх податкових зобов'язань, податкового навантаження та прибутку. За умови здійснення податкового планування на підприємствах можна уникнути таких ситуацій та підвищити ефективність їх функціонування.

У більшості підприємств податкове планування ототожнюється із застосуванням легальних методів зменшення податкового навантаження на підприємство під час формування так званого «податкового календаря» без

врахувань сучасних методологічних підходів його оптимізації. Вивчення сучасних напрямків податкового планування, а також оцінювання його ефективності набуло особливої актуальності для кожного підприємства.

У теорії оподаткування використовують три шляхи запобігання сплати податків.

1. Ухилення від сплати податків (tax avasion), під яким мається на увазі незаконне використання підприємством чи фізичною особою податкових пільг, несвоєчасна сплата податків, приховування доходів, непередставлення або несвоєчасне представлення документів, необхідних для своєчасного обчислення та сплати податків

2. Обхід податків (tax avoidance), за якого підприємство чи фізична особа не є платником, або його діяльність не підлягає оподаткуванню, або ж його доходи не обкладаються податками Підприємство при цьому може використовувати й незаконні способи такі, як відсутність реєстрації, обліку об'єктів оподаткування.

3. Податкове планування (tax planning), у якому юридичними і фізичними особами проводиться активна податкова політика, спрямована на мінімізацію негативного впливу оподаткування методами, які не суперечать законодавству.

На нашу думку, метою податкового планування є вибір такого шляху, за якого податкові платежі були б мінімальними.

Для досягнення високої ефективності податкового планування на підприємстві рекомендується формування проектної групи, яка має створюватися на постійній основі, з включенням до її складу фахівців із відповідних підрозділів підприємства, з делегуванням їм додаткових повноважень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми теорії та практики оподаткування : монографія / [за ред. Новицького А. М., Лисенко В. В., Швабія К. І.]. – Ірпінь, Видавництво Національного університету ДПС України, 2013. – 556 с.
2. Антонюк, Л.Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія. [Текст] / Антонюк Л.Л., Поручник А.М., Савчук В.С. // – К.:КНЕУ, 2003. – 394 с.
3. Апель А. Обналичивание и оффшорный бизнес в схемах / А. Апель, В. Гунько, И.Соколов// – Спб. : Питер, 2002 – 206 с.
4. Бандурка А.М. Основи судової бухгалтерії: Підручник/ А.М. Бандурка // – Харків: Вид-во Національного університету внутрішніх справ, 2001. - 336 с.
5. Белуха Н.Т. Судебно-бухгалтерская экспертиза/ Н.Т. Белуха //М.: Дело, 1993. - 269 с.
6. Білоіван О.В. Податкове планування підприємницької діяльності/ О.В.Білоіван // Економіка та підприємство. - 2006.-5.-С.339.
7. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку/ М. Т. Білуха // . - К., 2000.
8. Будник Л. Особливості сучасного стану системи контролю та необхідність її реорганізації / Л. Будник, І. Голяш // Проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу, контролю та аудиту у сфері надання послуг: Матер. міжнар. наук.-практ. конф., 15-16 груд. 2005 р. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. – С. 11-15.
9. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навч. посібник/За ред. С. Ф. Голова // Дніпропетровськ: ТОВ "Баланс-клуб", 2000. - 768 с.
10. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник/ За ред. Ф. Ф. Бутинця // Житомир: ЖІТІ, 2000. - 608 с
11. Васюта-Беркут О.І. та ін. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. / Васюта-Беркут О.І., Шепітко Г.Ф., Ромашевська Н.О. //- К.: МАУП, 2001.
12. Верченко П.І. Багатокритеріальність і динаміка економічного ризику (моделі та методи): [монографія] / П.І. Верченко. – К.: КНЕУ, 2006. – 174 с.

- 13.Винокуров Д. Оптимизация налогов: практический аспект/ Д. Винокуров // Налоги и бухгалтерский учет. – 2012. – 5 – С.5.
- 14.Вітлінський В.В. Нейронечітке моделювання в інтелектуальних системах прийняття рішень / В.В. Вітлінський, А.В. Матвійчик // Моделювання та інформ. системи в економіці : зб. наук. пр. / відп. ред. В. К. Галіцин. – К.: КНЕУ, 2008. – С. 19 – 25. – (Серія: Економічна; Вип. 78).
- 15.Волобуев А.Ф. Проблемы методики розслідування розкрадань майна в сфері підприємництва/ А.Ф. Волобуев //Харків: Вид-во Ун-ту внутр.справ, 2000. - 336 с.
- 16.Гапоненко А.Л., Орлова Т.М. Управление знаниями. Как превратить знания в капитал / А.Л.Гапоненко, Т.М.Орлова // М.: Эксмо, 2008. – 400 с.
- 17.Глібко В.М. Судова бухгалтерія: Підручник/ В.М. Глібко, О.П. Бушан // . - К.: Юрін-ком Інтер, 2004. - 224 с.
- 18.Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: Монографія / С.Ф. Голов // К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
19. Голяш І.Д. Економічна експертиза : її сутність і роль у сфері контролю / І. Д. Голяш С. Р. Романів, // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Наукові економічні дослідження : теорії та пропозиції». - Запоріжжя, 2016.- С.76-78.
- 20.Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електрон. Ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=436-15>
- 21.Дегтяр І.М. Мінімізація: легальне зменшення податків чи ухилення від оподаткування? / І.М. Дегтяр, Л.І. Гончарова // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №7 (109). – С. 215–221.
- 22.Дослідження питань розв'язання господарських спорів в Україні. Опитування українських підприємств про господарські спори [Електронний ресурс].–Режим доступу: http://www.ukrmediation.org/ua/our_services/research

- 23.Євдокімов В.В. Особливості організації бухгалтерського обліку при забезпеченні економічної безпеки підприємства / В.В.Євдокімов, А.П.Дикий //Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. Збірник наукових праць Української академії банківської справи НБУ. – Вип. 24. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – С. 255-264.
- 24.Єлісеєв А.В. Види податкового планування за класифікаційними ознаками / А.В.Єлісеєв, А.Г. Загородній // Податкове планування. – 2001. – № 9.
- 25.Єлісеєв А. Податкове планування та планування податкових платежів / А. Єлісеєв , А. Загородній // Податкове планування. – 2001. - 1.- С. 7 -8.
- 26.Єлісеєв А. Податкове планування та планування податкових платежів / А. Єлісеєв, А.Загородній // Податкове планування. – 2001. - 1.- С. 7 -8 15.
- 27.Жадько В. Податкове право як самостійна галузь права: проблема визнання / В. Жадько // Людина і закон: публічно-правовий вимір : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «VII Прибузькі юридичні читання» – Миколаїв: Ітіон, 2016.- 110
- 28.Желюк Т. Механізм забезпечення економічної безпеки в системі управління довгостроковим розвитком національної економіки [Текст] /Т.Желюк // Наука молода. -2009. -№11. с.154-160.
- 29.Живко З.Б. Судова бухгалтерія: Навчально-методичний посібник/// К.: Атіка, 2007. - 344 с.
- 30.Житний П. Принципи формування облікової політики / П. Житний // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 4. – С. 25 – 28.
- 31.Завгородній В. П. Налоги и налоговый контроль в Украине/ В. П. Завгородній // К.: А. С. К., 2000. - 639 с.
- 32.Завгородній, В. П. Автоматизація бухгалтерського обліку, контролю, аналізу і аудиту [Текст] / В. П. Завгородній. – К. : А. С. К., 1998. – 768 с.
- 33.Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” . - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
- 34.Закон України від 28 .12.2014 № 71-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>

35. Закон України 02.09.2014 року № 1658-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування продукції оборонного призначення". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
36. Закон України від 02.09.2014 року №1668-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо деяких питань оподаткування благодійної допомоги".-[Електронний ресурс].–Режим доступу:<http://gov.ua>
37. Закон України від 31.07.2014 №1621-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
38. Закон України від 19.12.13 № 713-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставок окремих податків". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
39. Закон України від 4.07.2013 №408-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
40. Закон України від 04.07.13 № 404-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
41. Закон України від 06.12.2012 №5519-VI "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
42. Закон України від 20.11.2012 № 5503-VI "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких податків і зборів". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
43. Закон України від 06.11.2012 № 5471-VI "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставок акцизного податку на речовини, які використовуються як компоненти моторних палив". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>

44. Закон України від 02.10.2012 № 5414-VI "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування підприємств оборонно-промислового комплексу". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
45. Закон України від 02.10.2012 № 5413-VI "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення оподаткування при відчуженні транспортних засобів". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
46. Закон України від 18.05. 2010 року N 2258-VI "Про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом". - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
47. Закон України від 05.04.2007 № 877-V "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" (із змінами) . - [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://gov.ua>
48. Закон України —Про судову експертизу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=4038-12>.
49. Зеленецький В.С. Боротьба з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму (економіко-правовий аналіз): Наук.-практ. посібник/ В.С. Зеленецький, В.Л. Кротюк, Д.А. Файер // Харків: Вид-во "Кроссруд", 2007. - 672с.
50. Зимовець, В.В. Фінансове посередництво: навч. посіб. / В.В. Зимовець, С.П. Зубик. – К.: КНЕУ, 2004. – 288 с.
51. Іванов Ю.Б. Проблеми податкового регулювання і планування податкових планів. Наукове видання / Ю.Б.Іванов, О.М.Тищенко, К.В.Давискиба, В.В.Карпова, Л.М.Карпов, І.А.Сєрова //.-Харків: ХНЕУ, 2006.С. 130-136.
52. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 // Все про бухгалтерський облік. – 2003. – № 17. – С. 11-56.

- 53.Калюга С В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: Монографія/ С В. Калюга // К.: Ельга, Ніка-центр, 2002. - 360 с.
- 54.Камлик М.І. Судова бухгалтерія. Підручник / М.І. Камлик //К.: Атіка, 2007. - 552 с.
- 55.Корінько М.Д. Контроль та аналіз діяльності суб'єктів господарювання в умовах диверсифікації: теорія, методологія, диверсифікація: [Монографія] / М.Д. Корінько. – К.: ДП «Інформ. – аналіт. Агенство», 2007. – 429 с.
- 56.Корнеєв В.В. Модифікація форм фінансового посередництва в Україні / В.В. Корнеєв // Фінансовий ринок. – 2008. – С. 77-85
- 57.Кузьмінський Ю.А. Автоматизація оперативного обліку та контролю міжнародних економічних операцій : Монографія. – К. : КНЕУ, 2001. – 268 с.
- 58.Куркін М.В. Ревізії та перевірки за зверненнями правоохоронних органів. Навчальний посібник/ М.В. Куркін, В.Д. Понікаров//Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2003. - 412 с.
- 59.Лень В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика [Текст] / В.С. Лень, В.В. Гливенко; під ред. В.С. Лєня: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 556 с.
- 60.Лукін В. О. Методика проведення судових експертиз у виявленні та розслідуванні правопорушень, пов'язаних з ухиленням від сплати податків/ В.О.Лукін, В. Д. Понікаров // Вісник Ун-ту внутр. справ. - 1998. - № 3-4. - С. 53-58.
- 61.Максімова В.Ф. Контроль в управлінні економічними процесами на підприємстві: [навч. посібник] / В.Ф. Максимова// – Суми: Університетська книга, 2008. – 190 с.
- 62.Маханько, Л. Бухгалтерський аналіз: теоретические положения и отдельные методики / Л. Маханько // Научные труды Белорусского государственного экономического университета. – Минск: БГЭУ, 2009. – 390 с.
- 63.Митрофанов Г.В. Фінансовий аналіз / Г.В. Митрофанов, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш// – К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2002. – 301 с.

64. Мумінова-Савіна Г.Г. Судово-бухгалтерська експертиза: Навчально-методичний посібник для самоствивч.дисципліни. / Г.Г. Мумінова-Савіна // К.: КНЕУ, 2004. - 268 с.
65. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень.- [Чинні від 08-10-98] - Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 р. N 53/5 (у редакціїнаказу Міністерства юстиції України від 30 грудня 2004 р. N 144/5) [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://komuna.lviv.ua/content/view/616/>
66. Оніщук Ю. Податкове планування - право організації платника податку при виконанні податкових обов'язків / Ю. Оніщук // Підприємство, господарство і право.-2007.-9.-С.59-161.
67. Отенко В.І. Судова бухгалтерія для менеджерів підприємств: Навчальний посібник/ В.І. Отенко, В.Д. Понікаров, Т.М. Серікова // . - Х.: ВД "ШЖЕК", 2005. - 560 с.
68. Петренко, С. Якість бухгалтерського обліку як об'єкт оцінки інформаційного забезпечення внутрішнього контролю / С. Петренко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – С. 26–30.
69. Петрик В.М. Сучасні технології та засоби маніпулювання свідомістю, ведення інформаційних війн і спеціальних інформаційних операцій: навчальний посібник. / В.М. Петрик, В.В. Остроухов та ін. – К.: Росава, 2006. – 208 с.
70. Підлужний М. Довгостроковий контракт як засіб оптимізації податків/ М. Підлужний // Податкове планування.-2010.-1-2.-С.29-33.
71. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку: коментарі [Текст] / Алексєєв Я., Басова І., Войтенко Т., Казанова М. та ін.; ред. Я.Кавторєва. – Х.: Фактор, 2009, 1328с.
72. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. N 2755-VI (і з змінами і доповненнями)- [Чинний від 02-12-10][Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

- 73.Риккардо Д. Начало политической экономии и налогового обложения / Д. Риккардо // Сочинения в 4 т. – Т. 1. – М.: Госполитиздат, 1955.
- 74.Рудницький В.С. Судово-бухгалтерська експертиза економічних правопорушень (опорний конспект). Навчальний посібник/ В.С. Рудницький, Р.Ф. Бруханський, П.Я. Хомин // - К: ВД "Професіонал", 2004. - 304 с.
- 75.Стефанюк І.Б. Від фіксації порушень – до їх попередження. Аудит фінансової та господарської діяльності бюджетних установ: проблеми та шляхи запровадження // Фінансовий контроль. – 2005. – № 2 (25). – с.3-11.
- 76.Судебная бухгалтерия: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальностям (021100) "Юриспруденция", (060500) "Бухгалтерский учет, анализ и аудит" [Толкаченко А.А. и др.]; под ред. А.А. Толкаченко, В.А.Бородина. - 2-е изд., перераб. И доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. - 224 с.
- 77.Судебная бухгалтерия. Общая часть: Учебное пособие /Л.И.Бочкова, О.Э.Новак, С.В.Савинов//. - М.: Издательско-торговая корпорация "Дашков и К"; Саратов: ООО "Бизнес Волга", 2008. - 320 с.
- 78.Теоретичні основи бухгалтерського обліку: Підруч. для вузів/ М.С.Пушкар, Г.П.Журавель, Ю.Я.Литвин, В.Т.Мельник.-2-ге вид., перероб. і доп. - Тернопіль: Вид-во ТАНГ, 1998.
- 79.Ткаченко Н.М. Бухгалтерський облік на підприємствах України/ Н.М. Ткаченко // . - К.: А.С.К., 2000. - 784 с.
- 80.Толкаченко А.А. Судебная бухгалтерия/ А.А. Толкаченко, К.В. Харабет // . - М.: Норма, 2005. - 288 с. - (Краткие учебные курсы юридических наук).
- 81.Усач Б.Ф. Аудит і судово-бухгалтерська експертиза/ Б.Ф.Усач, Я.В. Дячишин, Л.М. Шмикова // Львів: Каменяр, 1998. - 134 с.
- 82.Усенко Л.М. Методика вдосконалення податкового планування на підприємстві /Л.М. Усенко//Держава та регіони. Серія: економіка та підприємство. - 2006.- 5.-С. 418 с.
- 83.Хотунцев Ю.Л. О понятиях материальные и информационные технологи : [Электронный ресурс]. – 2009. – Режим доступа : www.liveinternet.ru/click.

- 84.Чернолівський Є.О. Поняття, правові основи та правові принципи податкового планування /Є.О.Чернолівський// Вісник господарського судочинства.-2007.-6.-С.71-77.
- 85.Шарко М.В. Теоретические основы понятийно-терминологического аппарата / М.В. Шарко, Е.А. Оболенцева // Економіка. Фінанси. Право. – 2007. – № 12. – С.8-11.
- 86.Шквір В.Д. Інформаційні системи і технології в обліку : [навч. посібник для студ. вищ. учб. закл.] / Шквір В.Д., Загородній А.Г., Височан О.С. – Львів : Видавництво національного університету «Львівська політехніка», 2003. – 268 с.
- 87.Gary Hamel. Competing for the future / Gary Hamel, C. K. Prahalad. – Harvard Business School Press, April 1996.
- 88.Analyzing International Competitiveness at the Firm Level: Concepts and Measures [Електронний ресурс] / Donatella Depperu, Daniele Cerrato // Режим доступу: <http://www3.unicatt.it/unicattolica/dipartimenti/DISES/allegati/wpdepperucerrato32.pdf>
- 89.Fundamentals of International Tax Planning [edc. by R.Russo]. – Amsterdam: IBFD Publications BV, 2007. – 210 p.
- 90.GAAR – Общие правила борьбы с уклонением от налогов [Электронный ресурс]. – Режим доступу: www.nexus.ua.
91. Rippa S. Improving the Information Security Audit of Enterprise Using XML Technologies / S. Rippa , I. Golyash, S. Sachenko // IEEE International Conference on Intelligent Data Acquisition and Advanced Computing Systems: Technology and Applications 2011, Prague, Czech Republik – 2011. - P.933-937